

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DÍJA.

Egész évre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona. Félévre 8 frt. v. 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vásár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Telefon szám: 9.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

Telefon szám: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

HIRDETESI DÍJAK:

Egy négyszög centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reclam sora 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyilttéri cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

A reform küszöbén.

A kormány úgy látszik komolyan készül az egyházpolitikai törvények gyakorlati végrehajtására.

Az állami anyakönyvi felügyelőket — számszerint huszonháromat — a belügyminiszter már kinevezte.

Egyik része a felügyelőknek a hetedik, másik része a nyolczadik fizetési osztályba van sorozva.

Ugy hírlik, hogy e kinevezéseket nyomon követi az anyakönyvvezetők kinevezése is.

Mikor ez is meg lesz, akkor a huszonhárom anyakönyvi felügyelőt felszólítják Budapestre, a hol valamelyik ahhoz értő központi hivatalnak rövidesen beoktat a felügyelőket a mesterségükbe, minek megtörténte után a felügyelők vissza mennek a székhelyeikre és azután ők veszik oktatás alá a kinevezendő anyakönyvvezetőket.

A kormány úgy véli, hogy a jelen év október elsejére már mindenik anyakönyvvezető belesz oktatva a mesterségébe és megkezdheti a hivatalos működését.

A mint az anyakönyvi felügyelők névsorából kitűnik, a felügyelői állásokra a kormány nagyobbára közigazgatási tisztviselőket — megyei főjegyzőket, főszolgabírókat nevezett ki, ezen kívül egy országgyűlési képviselő, egy pénzügyminiszteri segédtitkár és egy ügyvéd neveivel találkozunk a kinevezett felügyelők névsorában.

Ennyiben a kormány tényleg megmaradt azon előre híresztelt szándéka mellett, hogy t. i. a felügyelői állásokat a közigazgatási szakban jártas egyénekkel töltsi be, s el kell ismerünk, hogy a kinevezéseknél a kormány ezen előfeltételt betartotta, s a mennyiben a kinevezettek ezen új mesterségbe is beletanulják magukat, a gépezet elég jól fog működni.

Ennyiben tehát a kormány azzal a reménnyel tekinthet az állami anyakönyvvezetés gyakorlati keresztülvitele elé, hogy a cél, mely kitűzetett eléretni is fog.

Más kérdés azonban, hogy mikép fogja a kormány elenyészetni ama komplikációkat, melyek az állami kezelést megelőző időbe eső kivonatok kiadása körül felmerülni fognak.

Hogy a kormány tényleg tart is ilyenmő komplikációktól, az kitűnik abból, hogy a félhivatalos ujságok, már most szükségesnek vélik figyelmessé tenni az anyakönyvvezetést eddig teljesítő közegeket ama követezményekre, melyek beállanak az esetben, ha valamelyik régi anyakönyvelő megtagadná az anyakönyvi kivonatok kiszolgáltatását. Igen természetesen — országos törvény rendelkezésén a kivonatok kiadásáról — a törvényben meghatározott megtorlási módoknak kell felhasználatniok.

Ilyen körülmények között teljesen feleslegesnek tartjuk a félhivatalos ujságok okvetetlenkedését; mert arra egyáltalán semmi szükség nincsen, hogy az esetleges törvényszegés követezményeire való figyelmeztetéssel ugyszólvá elejét vegyék a törvénybe ütköző cselekményeknek. Tessék adandó esetben a törvényt alkalmazásba venni, de nem okozni szükségtelen igazalmakat a törvényszegés esetén követendő megtorlással való fenyegetőzéssel.

E helyen alkalmoszerűnek tartjuk még ismételtlen felhívni a kormány figyelmét az állami anyakönyvelés gyakorlati keresztülvitele esetén a felekezetek papsága általszenvedendő anyagi károk megtérítésének kérdésére.

Csak a napokban, ugyancsak e helyen hangsúlyoztuk, hogy a papságtól elvont jövedelmek kártalanításáról okvetlenül gondoskodni kell.

A kolozs-dobokai unitárius esperesi kerületnek a napokban tartott közgyűlésén többek közt ez a kérdés is

előkerült, s a püspök azzal nyugtatta meg az aggódó papokat, hogy a kultuszminiszternek ígértét bírja a kérdésnek méltányos megoldására.

Hát mi tudunk már eseteket még pedig igen számosat, arra, hogy a „magas kormány” igen sok jogos igényt a pusztá ígértetéssel elégitett ki, s könnyen megeshetik, hogy a papság jogos igényei a kártalanítást illetőleg ilyes miniszteri ígéretekkel lesznek most is kielégítve.

Epen ezért saját érdekükben azt cselekszik helyesen az érdekelt papságok felettes hatóságai, ha mennél erőlyesebben lépnek fel a papságnak eme jogos követelésével, mert tartaniok lehet attól, hogy hallgatásukat a kormány olybá veszi, mintha sorsukon megnyugodtak volna.

A költségvetésrendszerint a nyári szüniő a'tt állítják egybe a miniszteriumokban, most az ideje lépéseket tenni, hogy a papság kártalanítására szükséges összeg már most bevessék az előirányzatba, mert később már nehezebben fog menni a dolog.

Politikai hírek.

A király Zágrábban. Budapestről vett értesítés szerint a horvát bán ő Felsége elé azt a kérelmet terjesztette, örvendeztetné meg Zágrábot és Horvátországot látogatásával október havában, különböző kulturális intézetek megnyitása alkalmából A király biztos kilátásba helyezte látogatását, mely valószínűleg október hó közepén fog megtörténni. A bán, a ki kérelmét a magyar kormányelnök készséges hozzájárulásával adta elő az uralkodónak, bírja Bánffy Dezső báró miniszterelnök ígértét is, hogy az ezen alkalomból hozzá és az összes magyar kormányhoz intézett meghívásnak örömmel fog megfelelni.

A bolgár kormány lemondása. A Stoilov-kabinet lemondása legközelebbre várható. Igen megbízható forrásból jelentik, hogy a kabinet már közölte szándékát a fejedelemmel. Stoilov épen nem oly oroszbarát, a mint a legutóbbi eseményekből következtetni lehetne; most pedig az oroszbarát elemek annyira felszűre kerülnek, hogy a Stoilov-kormány nem érzi magát elég erősnek Bulgária függetlenségének megővására. Az a körülmény, hogy a császár hosszabb magánkihallgatáson fogadta Klement metropolitát, csak megnövelte a oroszfoleik erejét.

Mi lesz a valutával?

Budapestről arról értesitenek, hogy a pénzügyminiszterium elhatározta, hogy a Vaskapu-kölesön emissziója révén befolyó 45 millió koronát tevő aranymennységet nem fogja közönséges pénztári készlet gyanánt kezelni s esetén forgalomba bocsátani, hanem ép úgy elzárva tartja, mint a valutarendezés céljaira már régebben összevásárolt 170 millió korona aranyat.

A pénzügyminiszteriumban most igen gyakran kerül szóba a valutarendezés érdekében eddig tett intézkedések kritikája.

A valutaárak ugyanis az utolsó év folyamán oly nagy mértékben hanyatlottak, hogy ma már csak alig 1—1 és fél százalékkal drágábbak a törvényszabta 19 százalékos reláczióval, míg még két év előtt is 5 százalék volt az árszól.

Már most ugyszólván önkénytelenül is azt kérdi az ember magától: miért kellett nekünk épp akkor beszerezünk aranyszükségletünket, a mikor az árszól a legnagyobb volt? Mert az bizonyos, hogy az állampénztárban levő aranykészletnek minden 100 aranyforintja, melyért mi 123—124 frtot fizettünk, ma csak 120—120½ forintot ér s a készfizetések felvételéig 119 frt értékre fog csökkenni. Hol van tehát itt az a gyakran emlegetett „bölcs előrelátás”? Nem lehetne ezt inkább elhamarkodásnak mondani?

Azt a 170 millió koronát mi kerek hét millióval drágábban vásároltuk mai értékénél s a készfizetések felvételéig, a mi 1897. előtt semmi esetre sem lehetséges, kamat fejében vesszünk rajta legalább 15 millió koronát.

Ennek a számításnak alapján a pénzügyminiszteriumban határozottan rosszalják Wekerle elhamarkodott eljárását s általános az a meggyőződés, hogy sokkal okosabb lett volna az aranybeszerzéssel az árszól csökkenéséig várni, hogy így egy az árszól, mint a kamatokon kevesebbet veszítsünk.

A mint az orsztrák pénzügyminiszterium tudott várni, úgy a valódi előrelátás nekünk is ezt parancsolta volna s így a valutarendezésnél legalább 20—22 millió koronát megtakaríthattunk volna.

A szófiai merénylet.

Részletek a temetésről.

Szófia, július 22.

Stambulov temetéséről még a következőket jelenthetjük:

Mikor a menet arra a helyre ért, a hol Stambulovot meggyilkolták, egy fegyveres banda támadt a tömegre, revolverrel lövöldözött és botokkal ütött szét. Egy másik csoport a koszorukat tépte meg és leszórta a földre.

Óriási pánik keletkezett. Mindenki szeretett volna menekülni, de a nagy tolongásban lehetetlen volt. Asszonyokat és gyermekeket tiportak le. Többen Petkovra és Stambulovra akartak támadni, de ebben megakadályozták őket.

A rendőrség, dacára, hogy a támadók ott maradtak a helyszínen, senkit sem tartóztatott le.

A menetet ezután megindult. Utközben a görög konzul bottal föbe vágta és az oláh konzul feleségét csak az osztrák-magyar konzul kavaszta mentette meg az inzultustól.

Az oláh alkonzult valaki ököllal mellbe vágta. Azonfelül többeket vertek meg és össze-visszárték ruháikat. A konzulok kavaszai, a kik uraikat kísérték, revolverrel kezükben mentek előre. A oroszfoleik az egész uton folytatták támadásaikat.

Végre kiért a menet a temetőbe. A lovasság körül vette a sirt. Mikor a tetemet lebecsátották a mélységbe a banda újra megfenyegette a csekélyszámu jelenlevőket és gyalázta őket.

Grekoy volt külügyminiszter itt megkérte a rendőrprefektust, hogy tartóztassa le a botránycsináló banda főnökét, Robzeto-t. A prefektus erre kiadta parancsot, de a rendőrbiztos az összes konzulok jelenlétében megtagadta az engedelmességet.

A botrány tetőpontját a templom előtt érte el. Mikor a menet a templomhoz ért, revolver lövések dördültek el. A tisztek kihúzták kardjaikat, hogy azzal csináljanak rendet, de most már lehetetlen volt. A banda tagjai a konzulokra rontottak és botokkal kezdték üldözni őket. „A filippopoliszi osztrák-magyar konzul fején kapott egy ütést, úgy hogy eszméletlen állapotban szállították be a klubba.” Az angol konzult szintén inzultálták. Végül fűtőlgni kezdett a banda.

... Minden vallási szertartás és gyászbeszéd nélkül temették el Stambulovot.

Ezután a oroszfoil banda meetinget tartott a temetőben, a mely nagyon zajos lefolyású volt. Számosan kiabáltak:

— Le az osztrákokkal! Le a svábokkal! El a konzulokkal, Stambulov bűntársaival!

A fejedelem ellen.

Belgrád, július 22.

Bulgáriából ideérkezett hírek szerint Ferdinánd fejedelem ellen napról-napra nő az ellenszenv, s az eddigi fejedelemhű hadsereg egy része is elpártolt tőle. Tirnovo, Várna és Filippopol városokban falragaszok hívják fel a lakosságot, hogy a sváb fejedelmet ki kell kergetni Bulgáriából. Az is hírlik, mihelyt a fejedelem elbocsátja a Stoilov kabinetet, a pétervári küldöttség vezetőit, Kelemen metropolitá-érseket és Teodorovot, a szobranje elnökét, régensekké fogják kikiáltani, míg maguknak egy Oroszország által ajánlandó fejedelemet nem választanak. Sem Sándor, sem Ferdinánd fiát fejedelemül nem óhajtlák. Ferdinánd fejedelem talákozní óhajt a pétervári küldöttséggel. A találkozás hihetőleg Bécsben lesz.

Bécs, jul. 21.

Beavatott politikai körök határozottan állítják, az esetben, ha Ferdinánd fejedelem

visszatérne Bulgáriába, a külügyi hivatal felkéri az összes érdekelt hatalmakat, hogy egy más hatalom által történendő elsmelő javaslatához hozzá ne járuljanak s Ferdinánd fejedelemtől az eddigi jóakaratot vonják meg.

Mit mond Stoilov?

Berlin, jul. 22.

A „Kleines Journal” szófiai tudósítója meginterviewolta Stoilov miniszterelnököt, a ki határozottan állithatni véli, hogy a nyugtalanságnak most már vége van.

E nyugtalanságnak annál csekélyebb fontosság tulajdonítandó, minthogy az főkép szerb diákok részéről eredt.

Stoilov nem titkolja, hogy a bolgár népben elkedvetlenedés keletkezett azáltal, hogy sok barátja a bolgár küldöttség pétervári missziójából azt következtette, hogy Bulgáriát ki fogják szolgáltatni Oroszországnak.

Stoilov kijelentette a küldöttségnek, mielőtt elutazott, hogy ő helyre akarja ugyan állítani Oroszországgal a normális viszonyt, de oly kérdésekkel szemben, mint pl. a Fekete tenger valamely kikötőjének átengedése és orosz hivatalnokoknak és tiszteknek befo-gadása a bolgár kormányzatba és hadseregbe, minden bolgár kormánynak intranzigensnek kell lennie.

A fejedelem választása is Bulgária ügye. A belső függetlenségnek érintetlennek kell maradni. Egészen téves az a nézet, hogy a bolgár küldöttség és a kormány közt egyenletlenség forog fenn. Stoilov reméli, hogy e küldöttség teljesítette misszióját, a mely abból állott, hogy az orosz felfogást a bolgár viszonyokat illetőleg tisztázza.

Magyar tanügy Brassóban.

Brassóban összesen 9 közép iskola van. Ezek közül főgymnásium 3, főreál 1, kereskedelmi akadémia 2, alreál 2, faipar iskola 1.

Ezen alkalmammal csak is a magyar középiskolákkal foglalkozom. Ezek a rom. kath. középiskola, az állami főreál iskola, az áll. kereskedelmi iskola és az állami közép faipar iskola melyeknek mult 1894—95. tanévi értesítő előttem fekszenek. — Aztán röviden megemlékezem a magyar elemi és polgári iskolákról is.

A rom. kath. középiskolán kezdem, a mely itt a legrégibb magyar középiskola, — bárha teljes magyar jellegű csak is a kiegyezés után öltött. Olyan közép iskolánk, melyben a tanulók benlakást élvezhetnek, itt egyetlen egy sincs. Ily körülmények között nagy gondot ad a vidéki szülőknek gyermekeik elszállásolása s nagy felelősség hármlik az iskolák igazgatóira és tanárai teszteltére. Ezen tapasztalata indította Vargyasi Ferencz igazgatót arra, hogy ily című cikket közöljön értesítőjének elején a szülők figyelmébe: „Tanulóink szállásügyi érdekei”. Terünk nem engedi, hogy e cikkel itt bővebb foglalkozzunk.

Azonban a lefolyt tanév történetében telálunk egy olyan adatot, a mely a közönséget széles körben is irdekelni fogja.

A 19-ik pont így szól:

„A brassói város kapitányság 1895. ápril 9-án 1895. sz. a. kelt átiratával megkeresi ezen igazgatóságot, hogy a gymnasiumi növendékeknek jövőre mindennemű nyilvános politikai ünnepélyen való részvételt tiltsón meg és a mennyiben szükségesnek látná, hogy az ifjuság maga rendezzen ilyen ünnepélyt (már hogy politikai ünnepély!) az mindig az intézet falain belül tartassék meg.”

Tizenhárom év óta itta volt szokásban, hogy a magyar közép isk. tanulók egy vagy több tanár vezetése alatt vett részt az 1848. márczius 15-iki ünnepélyen, melyet a No. 1. és az Európa vendéglők dísztermében s ez évben a Redoutban tartottuk meg, melyeken nem szoktunk politizálni, hanem ama nagy nemzeti nap eseményein lelkesedni. A magyar középiskolák ifjusága tehát jövőre e nemzeti nyilvános ünnepélyen nem vehet részt, mert ezt a városi kapitányság elrendelte nyilvános politikai (?) ünnepélynek.

Azonban megengedi, hogy az ifjuság az intézet falain belül tartson ilyen politikai (?) ünnepélyt... Már mi csak azt tartjuk tivőrsnek, hogy a tanuló ifjuság ne politizáljon sem az iskola falai között, sem azon

kívül. A városi kapitányság pedig érte meg, hogy 1848. márczius 15-iki ünnepünk nem nyilvános politikai ünnep, hanem a szabadság, testvériség és egyenlőség, a nemzeti újraébredés magasztos ünnepe, s hogy a ki az ilyen ünnepélyen résztvesz, az nem politizálni, hanem lelkesedést meríteni megy oda.

Az átirat története pedig az, hogy 1893. évi márcz. 15-én vétségéből egy szakasz huszár tévedett volt Maurer főispán szállása elé, 1895. márczius 15. este pedig, máig sem derült ki, hogy kik, egy hatalmas „Abzugot”, de ennél többet semmit, küldöttek a főispáni szállás ablakai felé. Ezért kellett az 1848. márczius 15-iki ünnepséget „nyilvános politikai ünnepélynek” elnevezni, és az ifjuságot az abban való részvételtől úgy tiltani el, hogy politizáljon az iskola falain? belül. Nevetséges erőlködés egy alkotmányos országban.

A brassói rom. kath. gymnasiumba a letűnt évre beiratkozott 194 tanuló, év végén volt 183. Rendes tanár 13, mellék-tan-tárgyakra 2, összesen 15.

II.

A brassói áll. főreáliskola értesítőjét szerkesztette Rombauer Emil királyi igazgató. Ebben Walther Béla r. tanár közöl a középiskolai geometriai tanítás hiányai czimen érdekes cikket. Utána az igazgató adja elő az 1894—5. tanév történetét. Örvendetes tudni, hogy a díszes realis épület végre-valahára kemény vasráccsal van bekezdve.

A személyzet rovat alatt megtudjuk, hogy összesen 22 tanerő működött ezen áll. iskolában. A tanárok irodalmi és társadalmi működése is jeleze van, a mi a rom. kath. középiskola értesítőjében nem fordul elő.

Hát azzal bizony mi sem állanak elé, hogy pl. X. X. tanárok néhány hírlapi cikket, akár levelet irt a budapesti és a Brassói Lapok-ban...

A tanulók száma év elején 163, tanév végén 144. Egy tantárgyból elégtelen 24, két tantárgyból 6, több tantárgyból 17. E nagymérvű elégtelenségnek oka a lehet, hogy a tanév csak 9 hónapig tartott a szükségessé vált javítások miatt. Különösen az I-ső osztály adta meg a rövid tanidő árát, a melyben 45 tanuló közül csak 18 ment fel a II-ik osztályba.

III.

A brassói áll. keresk. akadémia iskola 10-ik évi vaskos értesítőjét Orbán Ferencz igazgató szerkesztette. Kiállítás is becsületére válik a nagy gonddal és részletességgel szerkesztett értesítőnek. Le van benne írva az intézet tíz éves története, szervezete, rendtartási szabálya, a 111-ik fejezetben az intézet tanári kara. Két tanár más iskolákhoz lett áthelyezve, egy harmadik képtelenné vált a tanításra. Összesen 27 tanerő működött 10 év alatt ezen intézetnél. Le van írva az intézet új épülete, ki van mutatva a tanulók tíz év alatti létszáma, összesen 541. Ki van mutatva, hogy mely életpályára léptek a végzett tanulók. Közölve van néhai cik-sz. léleki Nagy István 2000 frtól szóló alapító levele. Részletesen van leírva a tanulók mult évi tanulmányi utja dr. Budaházy tanár által. A függelékben a jelenleg működő tanárok u. m. 6 rendes és 4 óraadó. Több kimutatást nem említünk meg, még csak azt, hogy az akadémia pince sor és alapterve földszintje első és második emelete igen csinos rajzban van bemutatva. Tanulók 1894—5 évi létszám 86.

IV.

A brassói m. k. áll. közép faipar iskola 10-ik évi értesítője az 1894—5 tanávról szerkesztette: Orbán Ferencz igazgató.

Kisebb terjedelmű mint az előbbi, de szinte olyan csinos a kiállítás. Le van írva legelől az intézet 10 éves története, szervezete, tanári kar létszáma, az intézet épülete, a tanuló 10 év alatti létszáma, összesen 189, a 10 év alatt készült munkák száma: 1053. dr. az összes termelés értéke 7626 frt. Ismertetve van a konviktus, közölve van az én 500 frtos alapító levelem, valamint néhai Nagy István 2000 frtos alapító levele. Ismertetve van az intézet jelen állapota, a tanári kar létszáma a mult évről, mely összesen 7 és két óraadó. Ettől az intézettől

is áthelyeztetett a tanév kezdetén egy tanár. A tanulók 1893—5 évi létszáma 26.

A fennebbiek szerint a brassói négy magyar tanítvány középiskolába a mult 1894—5 tanévben járt összesen 469 tanuló.

Adjuk ezekhez az elemi és polg. leány, az alsófokú kereskedelmi és alkoku iparis-kolákba járt tanulók létszámait:

A négy középiskolába 469.
Az áll. el. fiu, leány iskolákba 662.
Az áll. polg. l. iskolába 159.
Az alsófokú áll. el. iskolába 38.
Az alsófokú keresk. isk. 15.
Az alsófokú iparos iskolába 574.
A róm. kath. elemi fiu, leány iskolába 396.
Összesen 2313.

Merte volna azt az előtt husz évvel valaki Brassóban álmodni?

Az itteni két állami óvodába jár átlag 120 gyermek és így a magyarul tanuló fiu és leány gyermekek száma 2433.

Hát még ezt?...
Közelebb ösmertetni fogom a brassói német és oláh iskolák értesítőit is és egy kis összehasonlítást fogok tenni.

Brassó, 1895. júl. 17.

Koós Ferencz.

Baj van.

Szofia, júl. 22.

Ide érkezett jelentések megerősítik azt, hogy a küszteendő határkerületben felkelés ütött ki.

A törökök határőrségük legnagyobb részét, valószínűleg a Bulgária felőli helyőrségek megerősítése céljából, az ország belsejébe vonták vissza.

Három zászlóaljat azonban ismét a küszteendő határra küldtek, különösen Dubnitza felé.

„Egy bolgár zászlóalj a napokban razziát tartott és az alkalommal fegyveres kalandorokból álló csapatot szórt szét, a mely csak alkalomra várt, hogy a határt Monastir Rifnál átlépjék.”

A belügyminiszter táviratot kapott, — mely szerint két bolgár katonát, a kik a határon őrszolgálatot teljesítettek, bolgár területen, Dogareznél, Küszteendő kerületben 30 török katoná megtámadott.

Az egyik bolgár katonát megölték, míg a másikat a lábán meglőtték. Egy paraszt, a ki az eset tanúja volt, értesítette a legközelebbi bolgár őrséget, a mely a helyszínére ment.

A törökök meg akarták akadályozni, hogy a bolgár katonát elszállítsák.

Elsülyedt város.

A brüxi katasztrófáról ma a következők utabb részleteket írják:

Brüx, július 21.

A pályaudvar közvetlen közelében borzasztó kép tárul a szemlélő elé. Rendetlenül heverő és össze-vissza hanyt butorok akadályozzák a közlekedést. A Bahnhofstrasse, mely Brüx legszebb utcája és a legelőkelőbb társadalmi osztálya, romhalmazhoz hasonlít. Tátony nyílások közt, melyek folyton nagyobodnak, jutnak a Bahnhofstrasse feléig. Az utca végén nagy földnyílás keletkezett, melyen deszka van keresztültekve.

A Siegel szállodából, mely egy újabb és egy régi kétemeletes épületből állott, már csak a háztető látszik ki a földből. A még

álló házakon veszélyes szakadások és repedések képződtek, melyek különben még mindig nagyobodnak. A szálloda közelében 15 méter mély nyílás van, melyben több ház omolt egymásra és egymás fölé. Ide voltak fektetve a vasúti vízvezeték csövei is, melyek teljesen elpusztultak. Őrsemek jelentik, hogy ismét földrepedések képződnek, melyek újabb veszélyvel fenyegetnek.

A még meglevő házakból már kiköltöztek; a butorokat azonban még nem szállították el. A délelőtti megkezdett mentési munkákat tekintettel a fenyegető veszélyre, a hatóság rendelkezéseire beszüntették, délután azonban ismét folytatták a mentést, a melynél a derék tűzoltók valódi halálmegvetéssel segítkeznek.

Minthogy az elsülyedt házak ajtain behatolni nem lehet, az ajtókat és ablakokat ki kellett feszíteni. Brüx, Teplitz, Dux, Bielefeld és Komotau tűzoltó segítkeznek a butorok kihordásánál. A pályaudvar két oldalán, valamint a közeli utcákban lévő házak megrepedtek.

A legmodernebb stílusban épült házak füstös falai látszanak csak ki a földből. A veszélyeztetett utcák bejáratait dragonyosok őrzik.

Kik fürdőznek Elópatakon.

Winkler János, kereskedő, Nagy-Enyed. Scheidel József, birtokos, Nagy-Enyed. Jónás Sándor, birtokos, nyug. kir. járásbíró. Isze-kut Márton kereskedő, Déva. Stassnay Albert, kereskedő, Déva. Bordeaux Pál, kereskedő, Déva. Parfen Alexieff kereskedő, Galacz. A. V. Volodin, kereskedő, Galacz. Rosenberg Armin és családja izraelita kántor, Brassó. Moni Gyuláné, megyei tisztviselő, neje Zilah. Widnysky Lászlóné és leánya gyógyszerészné, Karczag. Dr. Csiki L. János, járási tisztviselő, Zilah. Gr. D. I. Zs. kereskedő, Beeskere. Gregor Negrea, tisztviselő, Fogaras. Zeidler Károly, kir. pénzügyigazgató, Zilah. Kürthy János, pénzügyi titkár, Zilah. Hyazinta Hiller, tanítóné, Bukarest. Rosa Mayer zárdafőnökné, Bukarest. Molitoriszné Deák Mariska, Kolozsvár. Kozma Lajos, magánzó Brassó. Wilhelm Scherg és családja, postógyáros. Brassó. Dr. Harrach József, neje és leánya tanár Budapest. Dr. Erdő Béla, undapesti tankertületi főigazgató neje Budapest. Dr. Mikolaj István és neje városi orvos, Szarvas (Békés megye). Somogyi Béla, vármegyei tisztviselő, Zilah. Carolina Ber apáca, Bukarest. Perisics János, községi jegyző Kuman (Torontál megye). Maria Petrofici birtokos. Cariova Sebastia Fulgulescu kereskedő neje Craiova. G. D. Fulgulescu kereskedő, Craiova. Maresch Hermin, tanárnő Temesvár. Bregard Jánosné és leánya, Kolozsvár. Hariton Gheantu festő, Bukarest. Luca Savulescu magánzó, Bukarest. Josef Marcus, kereskedelmi academicus, Bécs. Benedek István nyug. m. kir. honvédeztáros, Fogaras Csiki Imre és neje dohánynagyárus Kolozsvár. M-me Zisman. birtokos, Bukarest. Widder Antal aranyműves Maros-Vásárhely Schichting Adolfné, kereskedő neje, Maros-Vásárhely. Lányi Károly, magánhivatalnok, Zilah. Kracsinger Hugó, gyógyszerész, Zilah. Dr. Máthé Albert és fia kir. törvényszéki bíró, Kézdi-Vásárhely Mikolits Péter birtokos, Arad. Szentpéteri Ilona tanítóné, Maros V. Gusat Györgyné és fia, birtokos, Maros-Vásárhely. Muntány Nina, hivatalnok leánya Maros-Vásárhely. Pongrácz Lajosné és családja Kolozsvár. Vics Sándor földbirtokos Nyárádó Bisi Antal vállalkozó B-Apica E. A. Simon Galacz Hamea Agostóné szemiariumi-igazgató Arad, Damokos Miklos és családja, megyei aljegyző Sepsik-györgy Helena Ward, magánzó Bukarest, Arthur Ward, tanuló, Bukarest, Feszt Antal földbirtokos Léczfalva, Leontine Martir tanítóné Bukarest, Halász Antal kir. aljárásbíró Ma-

kó Léderer Károly: vendéglős Segesvár, Demetriu Pamfil, magánzó, Craiova Dimitriu Niculescu, hivatalnok Buzen, Albert Weinberg kereskedő Craiova Szabó Imre kereskedő Brassó Anna Rvsenzweig, kereskedő neje, Bukarest, Dr. Berger Ödön és családja, orvos, Budapest. Brunner Béla, kereskedő Arad, Reichenberg Adolf, kereskedő Brassó, Damokos Antal, kir. törvényszéki elnök Torda, Weintraub N. kereskedő Bukarest, Wisner Adolf hivatalnok Bukarest, Bodola Lajos, nyug. királyi tanácsos, Budapest, Grünfeld Dávidné, kereskedő neje Nagy-Enyed, — Vajna Miklós, tisztviselő, Nagy-Enyed. Dr. L. Lupecsu és családja ügyvéd, Bukarest. Elisa Albeanu, Bukarest, Br. Bánffy Farkas, birtokos, Szemerja. Kuibus János, posta távirat-főtiszt, Budapest Zajzon Károly ev. ref. lelkes Özd (Alsó-Fehérmegye). Deutsoh I. Samu, borkereskedő Lugos.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, július 23.

— **Galgóczy tábornagy** tiszteletére tegnap este szerezendőt rendezett a központi Szálloda udvarán a katonai tiszti kar. Ma a gyakorlatok után társas ebéd volt Nagy Gábor szalodájában melyen 18-an vettek részt. Este bucsu vacsorát rendeznek az altábornagy tiszteletére a Közp. szálloda termében.

— **Katonai gyakorlat.** Ma reggel a Kolozsvárt állomásozó közös hadseregbeli katonaság gyakorlatra vonult ki a bács-toroki kőbányákhoz. A katonák felett Galgóczy tábornagy szemlét tartott. A kiképzéssel meg volt elégedve.

— **Honvédek gyakorlatai.** A honvédség is megkezdte Kolozsvár határán rendez ezredgyakorlatit. Tegnap a nagyenyedi zászlóalj érkezett Torda felől s Bányabük, Győrfa irányában haladva, Szamosfalva és Pusztaszt. Miklós között találkozott a deési zászlóaljjal. Innen vonultak tovább s utközbén a kolozsvári honvédekkel volt kemény ütközetik.

— **A kolozsvári önkéntes tűzoltóság üttörői.** Tizennégy tagja van a kolozsvári önkéntes tűzoltó egyesületnek, kik az egyet keletkezésének két első évében állottak be, s azóta mint rendes műszaki tagok, vagy pedig mint az egyet adminisztratív ügyeit intézők egész máig lelkesen fáradoznak e humanus egyet fenntartásán. Az egyet eme tagjainak törzskönyvi számát, belépése napját s jelenlegi szolgálati minőségét az alábbiakban közöljük:

3. Polcz Rezső belépett 1872. nov. 4., jelenleg főparancsnok. 4. Borbély Mihály belépett 1872. nov. 4. jelenleg zenekari segéd-tiszt. 20. Medgyesi János belépett 1872. nov. 5., jelenleg szertárnok-segéd. 37. Simon Endre belépett 1872. nov. 5., jelenleg rendfenntartó. 86. Wieder József belépett 1873. febr. 12., jelenleg szertárnok segéd. 118. Deák Pál belépett 1874. aug. 16., jelenleg tiszteletbeli főparancsnok. 25. Hory Béla belépett 1874. aug. 16., jelenleg rendfenntartó. 27. Benigni Samu belépett 1874. aug. 16. jelenleg tiszteletbeli osztály-parancsnok. 19. Ajtay K. Albert belépett 1874. aug. 21. 32. Mihály László belépett 1874. aug. 23. jelenleg egyet i orvos. 73. Dr. Groisz Gusztáv belépett 1874. aug. 23. jelenleg választmányi alelnök. 91. Székely Miklós belépett 1874. szept. 4., jelenleg pénztárnok. 101. Dr. Békésy Károly be-

lépett 1874. szept. 4., jelenleg rendfenntartó. 123. Dorgó Albert belépett 1874 szept. 26., jelenleg vál alelnök.

Husz-huszonhárom év pergett le azóta, a mióta ez urak Kolozsvár tűzoltóságán nem lankadó buzgalommal, kitartással fáradoznak. Az egyet fiatalabb tagjai megtiszteltetésben készülnek részesíteni azokat, a kik munkában és kitartásban oly szép példaadással járnak elől.

— **Kik a tűzoltó-egylet alapítói?** A kolozsvári önkéntes tűzoltó-egylet első alapítói közé tartozik Magyarország jelenlegi miniszterelnöke br. Bánffy Dezső, ki mint a Tisza biztosító és jelzőbank kolozsvári képviselője 1873. jan. 24-én saját kezűleg jegyezte be nevét alapítónak az egyestlet törzskönyvébe. Ugyanez években lettek alapító tagok: gr. Teleki Sándor ezadez, Orbán József K. Binasini Domokos, br. Bornemissa János, br. Bornemissa Lipót, Korbuly Gergely, Popini Nándor, legidősebb Teleki Domokos, gr. Mikó Imre, Csapó Sándor, Paget János alapító, Pihál Ferencz. — Ujabbkori alapítók: Adria bizt. társaság Szekula Ákos vezérfelügyelő képviselőjében. Hagymányozások az egyet részére. Züllich István 200 frt. Biró Pál 200 forint alapítvány.

— **A tűzoltó-egylet 23 éves pártolói.** A kolozsvári tűzoltó-egyesületnek nemcsak működő, hanem pártoló-tagjai is változtak évről-évre. Kilépés, elhalálozás és új tagok belépése váltakozik az egyesület életében, a pártoló tagok körében. A kik kezdet óta pártolói az egyetnek s maig is szívesen hozzájárulnak a fenntartásához szükséges adozatok, azok névsora a következők: Grebe Henrik, Waga Dániel, Wolf János gyógyszerész, Babos Sándor, Bogdy István, Bak Lajos, Binasini Sándor, Dávid Antal, Sugár József, Kiss Sándor olajgyáros, Kövály László, Friedl Mátyás, Szász Domokos, Katteró Márton, Vikol Antal, Vikol Gergely, Duchonyi János volt működő-tag, azontul pártoló.

— **Kirándulás.** Az Erdélyrészi Kárpát-Egyesület kolozsmegei osztálya egy négy napra terjedő kirándulást rendeznek f. hó 25—28-án a Vancsásza barlang és Mare Drakulaj (Ördög malom)-hoz.

Indulás Kolozsvárról f. hó 25-én reggel 7 órai személyvonattal Bánffyhunyadra. Bánffy-Hunyadról közös kocsin Meregyóra, hol a kirándulókat Sikó Kanuth egyesületi tag, nagybirtokos ismert vendégszeretete fogadja. Innen d. u. 4 órakor a „Muncsel mik totya”-re érkeznek, hol lesbe állás lesz öre és meghálás.

26-án reggel 5 órakor indulás az Ördög malomhoz, itt ebéd és a gyönyörű szép kilátásokról fénykép felvétel. D. u. 4 órakor indulás a Vancsászához. A Vancsásza 27-én délig ókori leletek és ősszontok kutatása lesz, d. u. halásza mennek Főszérát, hol este meghálnak. Itt 28-án pisztángászat lesz délig, dében Indulás Bánffyhunyadra vissza, hova az esti vonathoz érkeznek.

Felkérjük egyesületi tagjainkat, kik ezen igazán kellemes és ritkán kínálkozó szép kirándulásban részt venni óhajtanak, szándékukat f. hó 24-én déli 12 óráig báró Felitzsch Artur, Hangay Oktáv vagy Kolbeneyer Bertalan egyesületi osztálytitkár-nál okvetlen jeleítsék be.

A további intézkedésekre való tekintettel figyelembe ajánljuk a 24 iki helyi lapok hirrovatát.

— **Eső.** Ma reggel esőzés váltotta fel Kolozsvárt a tiszta időt. A d. u. órákban pedig dörgéssel villámlással zivatar következett s d. u. 3 órakor nagyjégszemek esapódtak le, melyet rövid ideig tartó zápor követett.

— **A rendőrség figyelme.** Privát megkeresés folytán felhívjuk a rendőrség figyelmét azon rendellenes állapotra, mely a sétat-

téren éjelente uralkodik. A Lövéde bokraiban s főképez az állatkiallítás épületekben rendszeres éjeli szállást tünnek a hajléktalan csavargók. Ez ugy közérkelesi szempontból, s int tűzbiztonsági tekintetből megakadályozandó. Erélyes intézkedést kértünk!

— **Uj tanácsok.** E. K. tanácsa a választási könyvekre hirtetett pályázat sorsa fellett döntött. Az érkezői elbeszélésekre, valamint a más két vallási tankönyvre új pályázat fog kiratni, mivel az irt pályaművek közül jutalomra teljesen méltónak egyet sem találtak a bírálók. Az ének-tanítási kézikönyvre hirtetett pályázatnak meg lett az eredménye mert a beérkezett egy pályamunkát a bírálók: Boér Gergely, Győrfi Ferencz, Miklós György egyhangulag jutalomra méltónak ítélték. A jelítés levélkéből a mű szerzőjéül Iszlai Márton, kolozsvári kántortanító és főiskolai énektanár neve tűnt ki, kinek a 100 frt pályadíj kiadását és a mű sajtó alá rendezését az E. K. tanács meghatározta.

— **Uj tagok.** A kolozsvári kertészeti egyesületnek újabban dr. Szabó Gyula és Magyar Mihály lettek a tagjai.

— **Közelgő színészek.** Vára várt színészeink a legújabb értesülések szerint holnap, szerdán d. u. 4 óra 45 perczkor érkeznek külön vonaton.

— **Brassói szalmacséplés színészeink felett.** Szemben azon rokonszenves magatartással, mely a Kronstädter Tageblatt színészeink távozását alkalmából czikkez, valóban hallatlan és eléggé nem bálmulható az ellenséges hang, melylyel a Kronstädter Zeitung ebben a nyári kánikulában okvetetlenkedik. Az igen tisztelt lapírtas magatartásának élénk és igazi előadására a tisztelességek emberek szótárában nincsen elég erős kifejezés. Az igen tisztelt lapírtas telve van szenvedélyvel, tajtékok fur mérgében, a miért a magyar színészek az ő kegyes engedélye nélkül merészkedtek annyi időn át játszani és őt figyelembe nem venni. Valóban hallatlan vakmerőség is volt ez Ditróitól! — szembeszállott a szászok haragjával, megrontotta nyári csendes álmaikat, hogy magyar szót zendített meg Brassóban, — magyar szót kellett a szegényeknek megemészteni. Valóban csodálatos, hogy megmen szakadtak a szász dobhártyák a barbár magyar hangok hallatára.

A magyarok elleni kirohanó cikkből adjuk a következőket:

„Mi a színészek távozásáról nem adtunk volna hírt, a mint ignoráltuk jövetelüket, de az a körülmény, hogy a szász részről ezen intézmény érdekében naiv, kitarító reklám üzetett, arra bir bennünket, hogy a távozó színészeknek rövid istenhozzádot mondjunk. Emlékeztünk még, hogy milyen impertinenciával hirtette a magyar színész-egyesület, hogy nekünk a millenniumot ugy kellene megünnepeelnünk, hogy mi a német színtársulatot, mely a magyarosodásra és a magyar kultúrára veszélyes városunkból eltávolítsunk és kizárólag a magyar színészetnek tartsunk engedjünk. Ezeket az urakat kerekén visszautasították. Nemsokára jöttek a kolozsvári színészek, gyenge erővel azon nagy feladatra vállalkozva, hogy a német színészetet kiszorítsák és ennek romjain a „nemzeti kultúrának templomot emeljenek. Hogy honfiktársaik támogatják őket, az természetes, de hogy ez szász részről is megtörténik, ezt nem vártuk volna a legkétesebb politikustól sem.

AZ „ELLENZÉK“ TÁRCZÁJA.

1895. Julius 23.

Hasonló és nem hasonló.

REGÉNY.

M. E. Braddontól.

Két kötetben.

Fordította: Amica.

Második kötet.

XXV.

Egy utolsó felszólítás.

(Folytatás.)

(129.)

— Maga megtette kötelességét a távol levő férje iránt, és én becsülöm azért, — folytatta Beeching, a Leo szép fejét, fényes sötét haját, fehér szemhéjait, hosszú szempilláit, és testhez álló fekete ruhájában még szebbnek látszó tökéletes alakját bámulva; — de most — folytatá hévvel — özveg, és szabadságában áll hűségese szeretetemet megjutalmazni.

— Leo, mikor teszt boldoggá? Mikor nevezketem feleségemnek?

— Édes Beechingem, az én szegény jó Ferenczemet csak tegnap temették el.

— Igen, tudom. Én nem kérem magát arra, hogy holnap esküdjék meg velem. Ugy hiszem, hogy gondolni kell a világra; ámbár én részemről nem törődöm vele. Hozzám jön a mai naptól számítva egy fél év múlva?

— Ma ne kérdezzen tőlem semmit. — Annyira le vagyok verve. A szegény Ferenczem képet nem tudom kivetni a fejemből. Egy hét múlva látogasson meg ismét. Akkor nyugodtabb leszek.

Beeching ur szerette volna ezt az ügyet minél előbb rendbe hozni, de Baddeleyné szilárd volt és ő távozott.

Leo felállott a diványról, miután Beeching elment és izgatottan kezdett a szobában.

— Hogy pénzem legyen a mennyi kell és házam Park Laneban, vagy a Grosvenor-téren, a legfényesebb pártikat adjam Londonban és hogy azok az emberek, a kik alig voltak udvariasak irántam, a lábaimnál legyenek. Ok mindnyájan imádják a pénzt! Igen, ez volna valami. De aztán a vásárlás Beeching is bele van foglalva. És az egész életemet Beechinggel töltöni — mindennap látni — és nem tudni őt elküldeni — utitársamul birni bárhova megyek. — Mindig Beeching, — mindig Beeching; semmi menekülés, semmi változatosság. Az borzasztó lenne! Vajjon Grosvenor-tér, a négy lovas kocsi és egy Yacht és egy páholy minden első előadásra és minden a világban, a mire vágyódom, ellensúlyozná-e Beechinget?

Egy negyed óráig mélyen elgondolkozva és hallgatva járt le s fel a szobájában.

— Én nem gondolom, hogy sokat adok a pénzre, mert akkor kapnék Beechinget, — mondá Leo magában és akkor hirtelen a szenvedély kitörésével kulcsolta össze a kezét és azt kiáltá: „Oh, ha azzal a férfival tölthetném az életemet, a kit szeretek, az egyedüli férfival, a kit vala szerettem! — A menyország volna. Talán még most is lehetséges. Ó nagyon szeretett engem és én hasonlók hozzá és először engemet szeretett. Bármily kevés az esélyem, nem vetem azt el magamtól.

Letlt az íróasztalához s egy telegrammot irt Paek Laneb lord St. Austellhez a következő tartalommal:

„Jöjjön el hozzám egy félórara. Várom.”

Délután későre járt az idő, midőn St. Austell bejelentette. Hideg és homályos

idő volt és ő szűrkületben betegnek látszott és a mult évad óta tiz évvel idősebbnek. Feketébe volt öltözve, nyakig begombolt kabátban.

— Maga hívott és én eljöttem, — mondá hidegen érintve Leonak a feléje nyújtott kezét.

Nem tudom elképzelni, hogy miért kívánt engem látni, és én azt gondolom, hogy magának tudnia kellene, hogy magát látni mennyire fáj nekem.

— Ezt nagyon sajnálom. Megdöbbenő hireim voltak, és nem tudtam nyugodni míg azokat magának el nem mondtam. St. Austell, én szabad vagyok.

A szegény férjem meghalt. Nem bűn többé a multól beszélnem. St. Austell, miért ne tudnák mind a ketten a mult év fálalmát elfelejteni? Maga kegyetlen volt hozzám — sokkal kegyetlenebb, — mint a szegény Helénhez, a kit csábított. De elfelejthetne mindent.

— Nem, soha. Én hűtlen voltam a többi asszonyokhoz. De ő hozzá hű maradok halálom napjáig.

— Most talán az gondolja. A jövő évben más történetet fog beszélni.

— Várákzni fogok a jövő évre, és az új történetet hősnőjére.

— És egykor az állította, hogy szeret, — mondá Leo haragtól reszkette.

— Én nem ámitottam. Szerettem magát — abban az időben nagyon szerettem. Csak, hogy lássa, maga olyan nagyon szerette enmagát! Sokkal többet gondolt enmagával és a saját hírnevével, mint a hogy én-gem szeretett. Orpheus a pokol égő utján ment a szeretője keresésére. De maga a kis újját se tette volna értem a tűzbe, és aztán megösmerte magát — tudja, hogy egy világi asszony, világias a szíve gyökereig — valahogy kiábrándultam és éppen oly köny-

nyen szüntem meg szerelmes lenni magába a mily könnyen azelőtt szerelmes lettem. És ekkor a testvére jelent meg, a ki fiatalabb szebb és idősebb volt, mint maga, és szíve is volt — mi magában hiányzott.

— Ha magának tetszik így gondolkozni rólam, ám legyen, — mondá Leo búszkén. Azt hiszem, hogy a fejezet végéig barátok lehetünk.

Leo szomoruan és esdeklően nézett rá, míg ajkai gunyt és megvetést szenvedtek. Igen, ő volt az az egyedüli férfi kinek hangja a szívére hatott, kinek arca örökre kísértette.

Térdre tudott volna a lábái előtt borulni és sovány kezét, mely bágyadtan csüngött az oldalán, megcsókolni. Meg tudott volna érte halni, a hogy Helén meghalt, ha csak egy óráig szerette lett volna általa. De Leo tudta, hogy mindennek vége volt. Abból a régi tűzből, mely egy évad előtt oly hevesen lángolt, még egyetlenegy szikra sem maradt meg.

— Beszéljen nekem a szegény barátom haláláról — mondá St. Austell udvariasan.

— És Leo mindent elmondott, a mit csak tudott.

— És aztán néhány elcséptelt tárgy után lord St. Austell köszönt és távozott.

Nem volt mit tenni. Leonak az volt a végzete, hogy Beechinggel legyen megterhelve.

Befejezés.

Azon nap óta, melyen lady Belfield, mint elítelt gonosztevőt látta a fiát a vádlottak padjáról elvezettetni, két év mult el; és ő a szokott helyén ült a kandallo előtt a legelső szalonban, mely kedvence szobája volt — abban a szobában, melyben a saját zongorája és a saját válogatott könyvei vol-

tak. Ott ült a tavaszi alkonyban, szomoruan és némán, de nem egyedül. Egy fiatal alak ült a lábainál egy négy hetes kis gyermeket tartva az ölében.

Most két lady Belfield volt a régi apát-ságban, az anya és a meny, a kik soha sem voltak meghasonlva, mert ez a leány volt az egyedüli nő, kit az anya az egész nőnem közül a fia feleségének választott.

A lassan muló szomorú napokban a bűnügyi vizsgálat után, apránként egy új szerelem támadt a Belfield Adrián szívében és ő megtanulta a Freemantle Lucy szelid jellemét és szerény bájait méltányolni. Az új szerelem hajálán nem voltak féllegek. Ugy jött az hozzá, mint a nyári reggel szelid világa, lassan bontakozva ki a sötét hideg keletről, a világot fokozatosan jótékony meleggel töltve be.

Elmult egy éve, mióta megesküdtek és a Belfield Konstancia szívének ez a boldog házasság volt a vigasztalása.

Ma olyan öröm által való megpróbáltatás várt e szívre, a mi szorosan össze volt fonva a bánattal. Valentin ma fog kiszabadulni a börtönből. És büntéért meglakolva, büntetését kiállyá, visszatér abba a házba, a melyben született; de csak azért tér vissza, hogy ott meghaljon. Egészsége már rég volt törve. Ereje bezaratásának a kezdetétől fogva fokozatosan hanyatlott; börtöni életnek legalább harmad részét a kórházban töltötte. És lady Belfield tudta, hogy visszanyert fiát a halál fogja tőle nemsokára elszakítani.

Megengedték volt neki, hogy megállapított időben lássa a fiát. A börtön szigorú szabályait reá vonatkozólag enyhítették. Az anyja térdelt a nagy szellős kórházban a fia ágya mellett és reménykedve beszélt vele azon napokról, midőn vissza lesz neki adva.

(Vége köv.)

Miezt nagyonsajnáljuk, mert ez szimptomája a nemzeti érzület gyengülésének... Reméljük, hogy ha hasonló szintársulat a jövőben jönni fog, összes szász polgártársaink együtt fognak érezni, hogyan kell nekünk a milleniumra előkészülnünk és a magyar színészegyesületnek tudomására hozni, hogy maga a nemzet nem mindig hajlandó a kihívásokat elűzni.

— **Prímicia.** Rass Károly, fiatal áldozár, a kolozsvári egyetem tanárjelöltje, Tordán július 23-án d. e. 10 órakor fogja első miséjét mondani. A fiatal rokonszenves lelkész Kolozsvár társadalmi életében élénk rokonszenvek örvend.

— **Szomoru jelentés.** Özv. Kispál Lajosné, szül. Fronius Mária, ugy maga, valamint fiai: Sepiszentiványi Kis Pál Sándor, neje Fejér Róza, gyermekei Clarisse Bálint; Kispál Gábor, neje Gyárfás Katalin, gyermekei László és Gabriella; sógora cseszelitzki Szilvási Sándor s ennek gyermekei nevében fájdalommal tudatja a jó fiu testvér és rokonok: Sepiszentiványi Kispál Mihálynak élete 33-ik évében f. hó 18-án reggeli 5 órakor történt gyászos kimutát.

— **Uj vasut Erdélyben.** A kereskedelemügyi miniszter Tholnay Renigald folyófalvai lakosnak, a magyar kir. államvasutak Maros-Vásárhely álmásától Nyárad-Karácson falva és Nádás-Szereda irányában Szóvátig vezetendő gőzmozdony helyi érdekű vasut-vonalra megadott előmunkálati engedély érvényét, a lejárattól számítandó további egy évre meghosszabbította.

— **Eljegyzés.** Koncz Albert, kir. ügyész Kézdi-Vásárhelyen a napokban jegyezte el özv. Czecz Miklósné leányát Czecz Irénkét Maros-Vásárhelyről.

— **Uj tanárok a szamosujvári gimnasumban.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Temesváry János, zombori állami főgimnáziumi rendes tanárt jelen minőségében a szamosujvári állami gimnáziumhoz áthelyezte; továbbá Feczko János besztarcebányai kir. főgimnáziumi k. tanárt és Józsa János. középiskolákra képesített szombathelyi polgári iskolai r. tanárt ugyan- csak a szamosujvári állami gimnáziumhoz rendes tanárokká nevezte ki.

— **Gróf Zichy Jenő expedíciója.** A magyarok őshazáját kutató expedíció egyik tagja Derbentől, július 12-ki kelettel a következőket írja: A Zichy-féle expedíció Dagestanban nem időzött hosszabb ideig, mint azt előre tervezte. Tizenkét napot töltöttek ott összesen s mindenütt nagy óvácziókban részesültek. A tartomány kormányzója, Csavasarada herceg, a ki Dagestanról érdekes tudományos műveket is írt, betegeskedése miatt nem fogadhatta a társaságot, de gondoskodott arról, hogy mindenütt szakemberek álljanak az expedíció rendelkezésére. Hunib-ban Vicsavacsov hercegnél szállottak meg. Megtekintették az őrségi várát és sok érdekes adatot halottak az avarokról. Hunibból, a mely Dagestán egyik legmagasabb pontja, ezer lábálal ereszkedtek alá, majd újra ezeröttszáz láb magasra mentek fel Huzakig, a hól hőmérséklet 8 fok meletet mutatott. A vidék legmagasabb hegyeit még mindenütt hó fedte. A benszülöttek ott mind bundát hordanak s az expedíció 40—50 fok meleghez szokott tagjai is ugyancsak dideregtek. Már felni kezdtek attól, hogy a természetlen vidéken, a hol egyetlen fűszál sem látható, pi-henőhelyre nem találtak, a mikor egy lovas-csapatall találkozott, a melyet egy katonatiszt vezetett. A tiszt üdvözölte u társaságot s elmondotta, hogy hivatalosan küldötték fogadásukra. Egy kétemeletes házhoz vezette őket. Abban lakott Alicsanov ezredes fiére, a ki mint Dagestán kiváló ismerője ismeretes. Avar származású, mint Maganet őrnagy is, a ki szintén Alicsanov házában tartózkodott. Ezek nyilatkozata szerint Dagestan annyit tesz, mint hegyország. A tartomány öslakói az avarok. A lakosság huszonhárom önálló nyelvet beszél, a legtöbb mégis az avar és a tatár nyelvet. A zsidók ott kizárólag földműveléssel és állattenyésztéssel foglalkoznak. A vendégek tisztelőre népnünnepet és külön bazárt rendeztek, a melyben az ország legérdekesebb termékeit, halmozták össze. Volt ezek között sok olyan tárgy, a melyek a magyar népvándorlás korából maradtak. Az ünnepe előtt örmény táncoszt és éneket, az ugynevezett lesingát mutatták be. Valodi élvezet volt nézni, hogy a hegyvidéki lakói mily kegyesen és ügyesen lejtik nemzeti táncukat. Nem kevésbé érdekes az énekléstük; dalukat mindig zene kíséri; a dallomok monotonok, de kellemesebbek mint a törökökéi. A férfiak rendszeren harci, a nők szerelmi dalkat énekelnek. Az expedíció július 6-án tovább utazott s majdnem szerencsétlenül járt. A hegyek határáig elkísérték őket a benszülöttek, de aztan vizamaradtak. Mikor tovább mentek, egy óriás mocsárban megakadtak. A lovak nem tudták a nehéz szerket húzni, úgy hogy kénytelenek voltak róluk leszállani a nagy kinnal, fázva, nedvesen tovább czamogtak míg másnap reggel elérték a szomszéd város. Itt igen barátságos fogadtatásra találtak Lasaren földbirto-kosnál aks, elkísérte az expedíciót Derbentig.

— **Életmentő huszárhadnag.** Folyó hó 20-án. a Szamosujvári állomászól honv. huszár osztály usztatási gyakorlatot tartott. A gyakorlat közepén egy huszár lova többször viz alá nyomja s e közben a ló elszabadult. A folyó közepén, hol legmélyebb a víz, az uszni nem tudó huszár már

kétszer alábukott, midőn a válságos pillanatban Olasz Ödön honv. huszárhadnag ru-lástól a vízbe ugrott s szerencsésen sikerült a már-már fuldokló huszárt kimenteni.

— **Letartóztatott főjegyző.** Ó. Becséről írják, hogy a szomszédos Szent-Tamás szombaton szennézős letartóztatás történt. A gazdag és nagyhatalmu főjegyzőt, Ivanits Izidort az ujvidéki törvényszék kiküldött bírása letartóztatta. Április 21-én történt, hogy Szent-Tamás az állásától elmozdított volt jegyzőt, Theodorovits Dömét agyonverve találta meg az egyik legelőnkebb utcán. Gyanura még aznap éjjel elfogták Gavanszky Panta községi rendőrt, a ki a gyilkosságot megelőzőleg Theodorovicssal ivott. A törvényszék a mult heten el is ítélt tizenöt esztendei fegyházra, bár következetesen ártatlannak vallotta magát. A kik ismerték fedhetlen multját, józan magaviséletét, nem is akarták elhinni, hogy ő a gyilkos s a kik gondoltak is erre az eshetőségre meg voltak győződve, róla, hogy Gavanszky mögött bujtogató áll. A gyanu kipattant s Gavanszky az ítélet kihirdetése után állítólag ösztönösen vallott az ügyésznek s a gyilkosság értelmét szerzőjéül Ivanits jegyzőt nevezte meg. Erre Rehácz Ferencz ujvidéki vizsgálobíró-helyettes megjelent Szent-Tamás, Ivanits főjegyzőt letartóztatta és Ujvidékre kísértette. Ivanits körülbelül harmincesztendő elegáns megjelenésű világi. A meggyilkolt Theodorovics az elődje volt s felfüggesztése utá negyreszkálódott ellene, a miért halálos ellenségekkel lettek. A mult ősszel Ivanovitsról valami sikkasztási hír is elterjedt a lapokban, de azt megczáfolták.

— **Szerencsétlenség a Montblanc-on.** A frankfúrti „Kleine Presse” jelenti: E hó 12-én a Montblanc szerencsétlenség történt, mely még sokkal súlyosabb következményekkel járhatott volna, ha a vezetőnek nem őrzik meg lélekjelenlétüket. Báró Holzhausen kipróbált turista egy brüsseli magas-rangu nő és három inasa társaságában kirándulást tett a Montblancra hegyre. — Mint egy négy órai hegymászás után egyszerre a vezetők gördülő lavinát vettek észre mely egyenest feléjük tartott. Holzhausen bár hirtelen lelapult a hóban, a vezetők pedig fel-fogva a helyzetet, a társaság többi tagjait egy szikla mögé rántották és saját testükkel fedték. A következő pillanatban alavina elrohant fölöttük. Holzhausen bárót eszméletlen állapotban huzták ki a hóból, mely egészen elborította. A báró jobb karján csonttörést szenvedett vezetők egyike pedig fején szenvedett súlyos zúzásokat. Mint most Frankfurtból írják, a szerencsétlenül járt turisták állapota lényegesen javult.

— **Villamos világítás a vasúti kocsikban.** A magyar kir. államvasutak igazgatósága — mint értesülünk — a személyszállító vagonokban villamos világítást óhajt berendeztetni. E végből kísérleteket tesznek az egyes világítási rendszerekre, még pedig első sorban az akkumulátoros rendszerrel, mely lehetővé tenné minden egyes vagonnak önálló világítását, kapcsolat nélkül az egész vonattal, vagy a többi koc-sikkal. A kísérletezést a budapest—miskolc—kassai vonalon teljesítik. Ha a kísérletek jó eredménnyel járnak, úgy az összes gyorsvonatokon berendezik a villamos világítást.

— **Orgyilkos tanár.** Rémes eset történt Tortorici olaszországi városban, Frodulli Biagio irodalmi tanárnál a liceum több növendéke lakott; köztük Gaetano báró lap-polo fia. A minap a tanár összeveszett a fiatal báróval, de utóbb kibékültek és nemcsak, hogy kezet nyújtottak egymásnak, de Frodulli azt is mondta lapollonak:

— Megbocsátom kissé túlhevés szavait. Ne is beszéljünk többé róluk.

Ejjelre aztán a tanár beosont lapollo szobájába és a boldogtalan ifjunak tört szurt a mellébe. A szegény lapollott haldokolva szállították a kórházba. Frodulli megszökött, de elfogták. A vizsgálobíró előtt nagy czinizmussal bevallotta tettét.

— Remélem, hogy ez az arisztokrata fickó szolt, — már kiadta a lelkét. Jó ideje már, hogy kereszttől akartam lyukasztani a bórét.

A nép annyira föl volt háborodva, hogy a fogház elé csoportosult és megakartá lin-chelni a székös tanárt. Katonáságnak kellett a tömeget szétszórnia.

— **A marosludasi és vidéki ifjuság** a „Marosludasi Önkéntes Tízoltó-egylet” javára f. évi július hó 28-án a központi vendéglő udvarán e célra készített fedett helyiségben zártkörű táncmulatságot rendez.

— **Tulészintése.** Miért tilt épp én mellém, kedves titkár ur, kérdi az első érettség korát már túlhaladott Eulália kis-asszony egy bankett alkalmával.

— Öszintén megvallva, kedves nagysád én az ilyen bankettfélekéln sokat szoktam inni, hát — más leánynak esetleg szerelmet vallhatnék.

— **Egy kisázsiai város pusztulása.** Smyrnából érkezett távirat szerint Marulia városát (Kisázsia) a tűzvész majdnem teljesen elpusztította, a nagy szélvész és vízhiány miatt a legrövidebb idő alatt 200 lakóház több mecset és iskola, a nagy bazár és más középületek teljesen porrá égték, a kár igen jelentékeny.

— **Tánczterem helyett a boldondok házába.** Az angolok tudvalevőleg nem valami udvariasan bánnak el azokkal, kik nyelvüket nem értik. Egy párisi világiatval történt meg Londonban, hogy megakarta látogatni a londoni félvilág híres helyiségét, a Cremern-féle táncztermet. Odaintett magához egy kocist és tört angol nyelven adta értésre kívánságát. A kocsi se-

hogysen akarta megérteni. A francia végre a pantomimikához fordult és kankánt tánczolt a kocsi előtt. „All right” szolt a kocsi helyeslő fejbőlintással. A párisi beszállt a kocsiába, mely hosszabb ideig tartó gyors hajtás után egy szép nagy ház előtt állott meg. Két szolga jött ki, a kik megfogták a francziát és kapálódzása daczára egy szűk czellába zárták, melynek falai ki voltak párnázva. A kocsi Bedlamba vitte a francziát, a londoni tébolydába.

— **Feltalalta magát.** A multkoriban, midőn az a nagy felhőszakadás volt, a belváros egyik keskeny utcájában egy meggyült a víz, hogy egy arramenő hölgy sehogysen tudott egyik oldalról a másikra át-jönni.

Arra felé ment épp akkor egy jól megtermett angol, ki átutazóban volt a fővárosban és a hölgy zavarát látva, szépen felkapta, mint valami kis gyermeket, átvitte az utca tulsó flére, ott szépen letette és tisztelettel köszönt neki,

— Szemtelen! kiáltott a hölgy minden köszönet helyett.

Az angol nem felelt, ujra felkapja a hölgyet a karjaiba, ismét visszaviszi a másik oldalra, köszön neki és távozik.

— **Török mecset Párisban.** Franciaországban nagyon ügyes gyarmatpolitika van. Az elfoglalt gyarmatokkal nem nyomja el, hanem magához édesgeti, egyre szorosabban fűzi az anyaországához. Senki sem fog tehát azon csodálkozni, hogy Párisban a hova a világ minden részéből tödülnek az emberek, a francia gyarmatok ezer megezer lakója tartózkodik. Különösen az algieri mohamedánok vannak szívesen a metropolisban, de a francia kormány igyekszik is őket minden eszközzel ott tartani, mert — a mint Párisból jelentik — legközelebb mecsetet építenek a francia fővárosban az ott tartózkodó algieri mohamedánok számára. Az építési költségei már jó részt fedezve vannak. Páris tehát nemskára egy új látványossággal fog ékeskedni, egy karsu minarettel. Ó melyek tornyáról minden nap kétszer fogja az imám „tout Páris” előtt hirdetni, hogy „la Allah, il Allah”

— **A hírnév átka.** Rudyard Kipling angol regényíró a következő élményét beszéli: Egy napon zajt hallok az előszobában. Kiszólok: — Mi baj? — Egy ur és több hölgy van itt, a kik nem akarnak el-menni. A következő pillanatban valaki félretolja szolgámat és belép egy ur, kit lát-nya követ. — Rudyard Kipling urhoz van szerencsém? — Igen. — oh papa! — Ebben a szobában szokott dolgozni? — Szol-gálatára. — Gyermekek ez az a szoba, a melyben Rudyard Kipling dolgozik. — Oh, papa. — Ez az a toll, a melylyel ön írni szokott? — Igen. — Gyerekek, ez az a toll, a melylyel Rudyard Kipling ír. — Oh, papa — A derék ember zsebreágya a tollamat. — Ezek az ön kéziratai? — Igen. — Gyere-keket... — Az emberem szétosztlatja kéz-irataimat az orgonasípok közt. Nincs más látnivalo itt? — Sajnálom, nincs. — Gyere-keket, itt nincs más látnivaló. Nézzétek meg még egyszer jól a jelenkor leghíresebb Af-rika-kutatójának lakását és aztán menjünk. Az orgonasípok sipagva távoztak atyjuk vezetése mellett.

— **Mikor az asszony lumpol.** A bezdáni országos vásár alkalmával történt az, — hogy egy odaváló parasztasszony nem mindennapi murit csapott. Ugyanis Szabó József bezdáni lakos hajó-kormányos, ki a Vaskapunál a Dunaszabályozásai munkálatok-nál jó fizetés van alkalmazásban, éppen a vásár előtti napokban 180 frtot küldött ha-za megtakarított pénzéből a feleségének, Becsvárdi Borisnak. A kikapós asszonynak ez épp kapóra jött, magához vette a férje által verejtékkéll szerzett pénzt, begyűlt Grosz Antal városi pecsenyés sátorbáa italokat ren-delt s magaköré gyűjtívén mnzsikásokat, hu-zatta vígan, ugyancsak szaporán hajtogatva, a konytalá valót. Hogy pedig a jókedv még teljesebb legyen. tánczra is perdült és egy parasztlegény személyében csipett magának egy gavallért is, kinek csak azért hogy őt jól megtánczoltassa, adott honorárium fejé-ben 5—7 frtot, a czányoknak pedig — mi-vel hogy hát „nem smuczig a magyar” — odadobott egy tizes bankot. Így folyt aztán sör, bor és mulatság, a mig a vásár tartott, úgy hogy mikor fizetésre került a sor, hát bizony az 50 frtosból alig 3—4 krajczárt kapott csak vissza, az akkor meglehetősen bor-közi állapotnak örvendő menyecske. Talán még ekkor sem volt vége a dárdának, de a menyecsének az anyja eljött érte a sátorba és így aztán a publikum legnagyobb sajná-latra csakhamar megszűnt az ingyenes lát-ványosság.

— **Tolsztoj-telep.** Smolenszk vidékén Tolsztoj hívei telepet alapítottak, mely azonban rövid idő alatt szétomlott. Ok: Ke-reszd az asszonyt. A házasság ugyanis ezen a telepen eleinte tiltva volt, de az ifjabb ta-gok mindinkább vágytak azután, hogy asz-szonyra tegyenek szert, a ki a telepen való tartózkodást kedvesebbé, kellemesebbé te-ge. A kik a házasság mellett harcoltak, igen helyesen azt hozták fel, hogy Tolsztoj maga is házast. A vége a vizsálykodásnak az lett, hogy egyenként, kettesével el-el tűnédeztek a tagok. Még csak egyetlen pár élt ott és el akarják hagyni a „boldogság tanyáját”, a mint földjüknön taladhatnak.

— **Tömeges kivégzés.** Bakuból írják, hogy Kuba városában, Baku kormány-zóságban, benuszultott rablót, a kiket a hadi törvényszék elítélt, szombaton felakasztottak.

— **A nagy diplomata.** Midőn Párisban III. György angol király halálának híre terjedt el, egy bankár, ki Talleyrand-nak bizalmas barátja volt, elment a minisz-terhez, hogy tőle tudja meg, mi igaz a do-

logban. A mennyire én tudom, felelt a nagy di-plomata kétféle hír van elterjedve. Az egyik szerint a király meghalt, a másik szerint még él. Én a magam részéről sem az egyiket sem a másikat nem hiszem. De kérem, ezt a tudomásomat ne hozza nyilvánosságra, te-kintse azt szigorúan bizalmas közlésnek.

A közönség köréből.

Mélyen tisztelt Szerkesztő Ur!

Engedje meg, mint becses lapjának egy régi előfizetője, szívességre kériem fel. Nagyközönség óhaját tolmácsolja, midőn az alább írt sorok alapján, megemlékezik arról, ki a nevelés terén Kolozsvár közönségének kedvence.

Ártatlan gyermekek hasszon és lélekemelő foglalkozásáról akorok szólni, mely tegnap, azaz július 20-án, örömmel és bámulattal töltötte el a Fröbel-intézetben jelenvolt nagyszámu szülöket és érdeklődő közönséget a szépen sikerült vizsgán.

Sokszor volt alkalmam kisdédóvódában vizsgát látni, de a milyen valódi szakértelem-mel, vidámsággal, ugyszólván művészettel Pap-Löv Leontin magához vonzza a kisdedeket, — gyönyör volt nézni. A vizsga d. e. 9—12 óráig tartott, jelen voltak: Dr. Nagy Mór v. tanácsos, Kozma Ferencz tanfelügyelő és Dr. Fischer La-jos ügyvéd; a különböző koru kicsinyek sokféle foglalkozásokban, szép dalaikban és meglepő hangsúlyal elmondott kis versekben tünnek fel és megható ímával fejezték be az ünne-pélyt. Azután dr. Fischer Lajos ügyvéd meleg szavakban mondott köszönetet, egy a szülőknek a tanusított nagy érdeklődésért, valamint az in-tézet páratlan figyelmű és kedvességű igazga-tónójának és Nappendruck Lotti segédtanítónő-nek. Délután 4 órakor folyt a mulatság tovább, midőn előbb kis urfiak és kisasszonykák, később pedig a felnőttek 12 óráig rózsás kedvvel tánczolt k.

E nap sokáig emlékezetes lesz a szülők-nek, miért a köszönet és meleg elismerés Pap Leontin urnót illeti.

Egy érdeklődő.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” eredeti táviratai.)

Ferdinánd és az orosz udvar.

Budapest, jul. 23.

Pétervárol érkezett tudósítások szerint Ferdinánd fejedelem a czár és tanácsadónak minden tiszteletét elvesztette. Az egész orosz udvar meglepőleg nyilatkozik a fejedelemről.

Ferdinánd visszatérése Bulgáriába.

Budapest, jul. 23.

Ferdinánd Bulgária fejedelmének felesége fiával holnap Karlsbadba utazik.

Ferdinánd Karlsbadban való tartózkodását meghosszabbította.

A fejedelem elhatározta, hogy Karlsbad-ból Bulgáriába visszatér.

A fejedelem felesége azonban kijelentette, hogy sem ő nem tér vissza sem fiát nem engedi.

Meghalt író.

Budapest, jul. 23.

Márfonffy Frigyes író és fordító 70 éves korában Ujpesten meghalt.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felelős szerkesztő és lap tulajdonos:

MAGYAR MIIÁLY.

NYILTTÉR. *)

Még egyszer Kramer Úr!

E lapok 135. számában megjelent közleményemet Kramer ur megczáfolni igyekezvén, ráfogja, hogy az abban foglalt állítások még a valóságosság látszatával sem bíró tendenciozus rágalom s azok csakis a névtelen ciklikiró beteg képzelődiségében léteznek.

Igazán?

Hidje el édes Kramer ur az én képzelődiségem — Istennek hála — még teljesen ép. Nem álmodtam én magam még soha martyrnak, nem voltak Titáni harcraim a népemért, az én álmaim soha sem festettek elem — egy leigázott nemzetet, melynek az én küzdelmem adta vissza függetlenségét, nem láttam magam előtt a főispáni vagy püspöki székeket: — végeztem azt, mit elem írt az élet hívatás, s hidje el elég boldog vagyok vele.

Látja, szépek az ily magasra törő álmok, de tehát róla, hogy oly czudar a világ, a ki ily tant hirdet, ily eszmékért küzd oly kereszt utra ér, melynek Labirintjéből még az Ariadne fonalával is csak Szébenbe vagy Szegedre jut.

De lássuk csak a tényeket.

*) E rovat alatti közleményekért semmi felelősséget nem vállal a Szerk.

Őn azt mondja: nem igaz, hogy igazolt beszédek tartott, nem igaz, hogy magyar hivatalnokot inzultált volna.

Hogy tartott e igazolt beszédet?

Egyszer, hogy tartott, azt Őn is tudja. Tudják különben mások is igen sokan, közöttük az erzsébetvárosi tek. kir. törvény-szék is.

Tartott ezenkiül is eleget.

Részint a kezeim között levő eredeti nyilatkozatok, részint szavahihető férfiak állításával igazolvi tudom, hogy a Szabó-féle vendéglőben több ízben tartott magyarellenes dictiókat, igazolni tudom, hogy egy önkkel egy szobában mulató ifjunak durván megtiltotta a magyar nyelven társalgást; — a beszéde által fölízgatott mesterlegények oly durván inzultáltak egy magyar csendőrt, hogy a kardját volt kénytelen személyi biztonsága megvédettségére használni; — igazolni tudom, hogy a Schlosser-féle vendéglőben, midőn egy timárlegény dicsekedve elbeszélte, hogy mikép ragadt székét egy magyar hivatalnokra, ily formán szökött a jelenlvoztakos: „Ezt szeretem, ha így cselekedszek, mutassátok meg jövőre is, hogy itt is mi vagynak az első, nem pedig a magyarok!” ugyanazon helyen pár nap alatt kétszer inzultált egy egy tekintélyes állasu magyar hivatalnokot, ugy hogy kényszerülve volt — ha izetlenkedni nem akart, — a társaságot ott hagyni; s midőn az illető távo-zott Őn egy szász polgárra támadt reá, hogy miért társalog magyarul és magyarul?

Parancsol még bizonyítékot?

Szolgálatnék bőven, — de minek?

Ha Őn úgy hiszi, hogy nincs igazam, Őnön a sor bebizonyítani, hogy őné az igaz.

Őn a dolgok tisztázására 4 tagu becsületbírósgat behívatást indítványozza.

Nagyon szép!

De legyen szabad azt a kérdést fölten-nem, miért nem indítványozta ezt akkor, midőn az Őn érdekében írtak a brassói szász lapok oly dolgokat, mikről jól tudta, hogy nem igaz?

Miért hallgatta el, mint gyanusitanak egy Őnnel szemben, a végtelékig előékeny hivatal főnökét, hogy deczemberi hidegben, fűtetlen, törött ablaku szobában tartotta Őnt? Hiszen Őn tudta, hogy az nem igaz, — de hallgatott vele, mert az ily közlemények árán vélte őt megszerezni a martyrt — koszorut?

De menjünk tovább. Nézzük csak a legutóbbi hőstettét, melyet f. hó 7-én szintén vendéglőben követett el.

Nyílt társaságban megtámad egy igen művelt és intelligens szász urat, hogy miért fogad el házában magyar vendéget, s miért tart gyermeke mellett magyar cselédet?

Mi ez uram?

Nemde inzultus? Nemde fogadóba követte el? Egyéb is?

Az a mi Őnnel minden lépése: nemzetiség elleni izgatás!

Az az ur a szász nemzetnek bizonyára méltóbb tagja, mint Őn, de a mellett jó hazafi is, ki öszvetitja egyeztetni a hazafiságot a nemzetiséggel.

Fölháborodva utasította vissza Őn támadását, s midőn aztán türelme elhagyta, úgy tett, mint más tett volna az Ő helyébe tetteleg bántalmazta Őnt. Mi következett azután? Az, hogy annak a népek az intelligentiája, melynek Őn minden áron martyrja akar lenni, nem az őn, hanem annak a másik urnak a védelmére akart állani. S hogy a dolog nem volt épen tréfa, erre nézve a legnagyobb argumentum a kollégája arczán napokig látszó kékes manupropria.

— Hát ez mi?

Nem tudom, de az én beteg képzelődiségem szerint oly kudarc, minőt martyrt saját nemzetiségével szemben aligha vallott valaha.

Hogy azért a sértésért Őn, mint lovag, minő elégtételt kapott — nem tudom, de annyi bizonyos, hogy daczára, hogy az eset óta 8 nap telt el. az úgy fegyverrel befelve nem lett.

A mi végre engem illet, engedje meg, hogy én jövőre is csak x maradjak Őnre nézve, bátorságom — ha kell — higgye meg mindig marad annyi, hogy bárkivel szemben fölnyissam arcz-vértetemet, de nem látom célhoz vezetőnek becsületbírósgat alakítását, s ezáltal más elégtételt nem ajánlhatok, mint azt, hogy ha azt hiszi, hogy alaptalanul támadtam meg, forduljon az illetékes sajtóbírószághoz, mely előtt aztán fölnyitom arcz-vértetemet, s mely bizonyára a legfoglaltatnabb igaz bíró lesz ez ügyben.

Még csak egy körülményt akarok föl-említeni. És ez az, hogy Uraságod a magyar nyelvet nem felelte még tökéletesen el, ir is magyarul, ha szüksége van rá, s még magyar czélra áldozni is tud.

Mutatja e b. lapokban írt nyilatkozata is.

Ezt a körülményt különben ajánlom azok b. figyelmébe, a kik előtt még azt is elhallgatta, hogy valaha tudott volna magyarul.

Ez ügyben részemről ez volt az utolsó szó. Ha azonban uraságod parancsol még valamit, nem fogok késni a válaszal.

X.

A legnemesebb erdélyi bor
fehér és piros, vörös budai,
erdélyi szilvrium és seprópálinka,
a Teutsch czég pinczéiben.

Lerak Kolozsvárt: Segesváry és Társánál.

(5—*)

H I R D E T É S E K.

87—1895. sz.
h. k.

Marostorda vármegye alispánja.

Árverési hirdetmény.

A nagyméltóságú földmívelésügyi magy. kir. Minister urnak 1895. évi 3131. szám alatt kelt engedélye alapján, zárt írásbeli ajánlati tárgyalás útján eladatnak a „**volt Marosszék**” közönsége” tulajdonát képező és **Maros-Torda vármegyéhez tartozó Szováta községe határában fekvő erdőkből:**

1. A C) üzemsztály I-ső tag 4 osztág, II-ik tag 9 és 10 osztágaiból a természetben egy összefüggő testben kijelölt 170⁴ kath. hold területen levő és 35150 (Harminczötezer egyszázötven) frt becsértékű összes fenyőfa-készlet.

2. A C) üzemsztály I-ső tag 4 osztág, II-ik tag 9 és 13 osztágaiból a természetben egy összefüggő kijelölt vágásterületeken még fennálló fakészlet, valamint a földön fekvő, de még felhasználható fák és tönkök köbméterenként 40 cm. középmétern felül **1 frt 50 kr.**; 25—40 cm. középméternél **1 frt 20 kr.** és 25 cm. középméternél alul **1 frt** kikiáltási ár mellett.

Az ilyenként 50 kros bélyeggel ellátott és **1895. évi október hó 30. napjának déli 12 órájáig**, mint a versenytárgyalásra kitűzött időig, hozzám benyújtandó ajánlatokban a felajánlatokban a felajánlandó árak számjegyekkel és betűkkel is világosan kiírandók, valamint az is határozottan kijelölendő, hogy ajánlattevő az árverezési feltételeket teljesen ismeri és azokat feltétlenül elfogadja.

Ajánlatok az 1. és 2. pont alatti fakészletekre külön-külön teendők.

Az ajánlatokban és pedig az 1. pont alattira nézve a becsérték 10%-ának megfelelő, — a 2. pont alattira nézve 500 (öt-száz) frt bántpénz csatolandó.

Az árverezésre vonatkozó részletes feltételek megtekinthetők Marostorda vármegye alispáni hivatalánál, Szováta-n a kezelő fő-erdésznél, Nyárad-Szeredában, Magyar-Régenben, a főszolgabírói hivataloknál és Szászrégenben a város tanácsánál.

Marosvásárhelyt, 1895. július hó 17-én.

Sándor László,
alispán.

508. (2—3)

„THE GRESHAM” ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG LONDONBAN.

Magyarországi fiók: **Budapest, Ferenc József-tér 5—6. sz.,**
a társaság házában.

Ausztiai fiók: **Bécs, Gisellastrasse 1. sz. a.,**
a társaság házában.

A társaság vagyona 1893. december 31-én korona 131,435,657—

Évi bevétel biztosítások és kamatból 1893.

évi december 31-én 23,942,149—

Kifizetések, biztosítási és járadéki szerző-

dések, valamint visszavásárlások stb.

után a társaság fennállása óta (1848.) 287,452,809—

Az 1893. évben a társaság 9633 kötvényt

állított ki 73,023,675—

összeg értékben. — Prospektusokkal és díjtáblázatokkal, melyek

alapján a társaság kötvényeket kiállít, továbbá ajánlatokkal díj-

mentesen szolgálnak az osztrák-magyar monarchia minden na-

gyobb városában az ügynök urak és a magyar és osztrák

fiókok, valamint az erdélyi vezérügynökség Kolozsavart.

776. (21—26)

Tisztán kezelt és jó minőségű
friss tehén- vagy bival-vajat
keresek megvételre.

Öt kilónként postán szállítva hetenként
10—15 kilót átvesszek.

HARASZTHY JENŐ

KOLOZSVÁR. 510. (1—2)

Kiadó bolthelyiség.

Zilahon, a Főtéren

A LEGSZEBB BOLTHELYISÉG,

mely esetleg két bolthelyiséggé is átalakítható,

1895. augusztus 1-étől kiadó.

Értekezhetni: **KÓNYA MIKLÓS** vendéglőssel
Zilahon. 511. (1—3)

Erdélyi Gazdasági Egylet Kolozsavart.

Sz. 464—1895.

512. (1—2)

Pályázati hirdetmény.

Az „Erdélyi Gazdasági Egylet” a felügyelete és ellenőrzése alatt álló lóhermag-raktárnál üresedésbe jött **felügyelői állásra** ezennel pályázatot hirdet.

A raktári felügyelő kötelességei: az összes magtári munkák vezetése és szigorú ellenőrzése; a munkaszünet idején az egyleti ügykezelésben a titkár rendelkezése mellett irodai és másolási munkát végez.

Pályázati feltételek: magtári és irodai munkákban való jártasság; feltétlen megbízhatóság és pontosság.

Évi fizetés: **600 forint.**

Pályázati kérések — az egylet igazgató választmányához intézve (Kolozsavart, Belközép-utca 11. sz. Mikó-ház) — **folyó évi augusztus hó 8-áig** nyújtandók be.

Kolozsavart, 1895. július hó 22-én.

Szabó József,
egyl. elnök.

Tokaji László,
egyl. titkár.

Hol lehet legjutányosabban vásárolni

női divat ruhaszöveteket, atlasz Szatinek és Kartonokat, női- és férfi fehérneműket, gyolcsokat és asztalneműeket,

Czipőket, férfi, nők és gyermekek számára, posztó- és szalmakalapokat, diszmű-, rövid-árú és gyermekjátékokat?

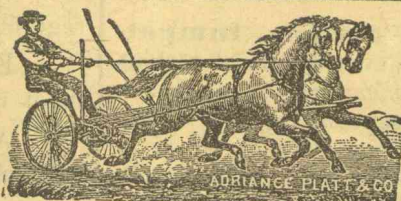
Kohn Lajosnál

Kolozsavart, Belhid-utca 24. és Főter 9. sz.

A kolozsavári főtéri üzletet és a nagy-szebeni fiók-üzletet előnyös feltételek mellett hajlandó vagyok eladni. 401. (10—20)

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE, Budapest, Alkotmány-utca 31. szám.

172. (38—50)

Adriance, Platt & Co.

new-yorki gépgyáros

„kizárólagos képviselősege”

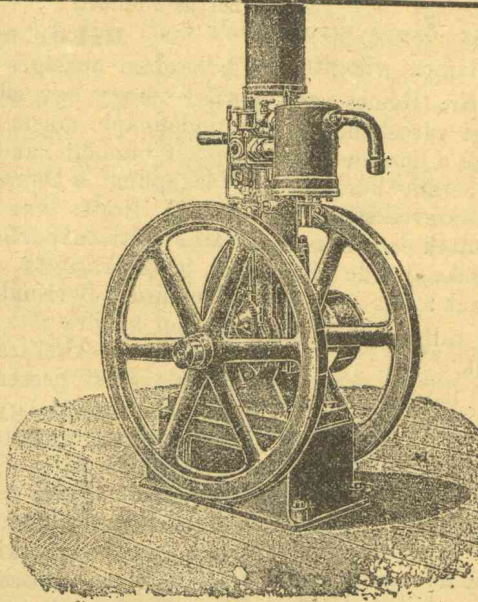
Fűkaszaló,

Marokrakó, arató

és Kéveköto arató

gépeire.

Kitünő magyar bizonyítványok.

Bánki Csönka

szabadalmazott

1, 2 és 4 lóerejű

gazdasági

Petroleum

Mótorok

képviselősege.

Mindennemű kipróbált szolid kivitelű gazdasági gép jutányos beszerzése.

Nyári időnyre ajánlunk kitünő minőségű és jutányos áru:

gépölajokat,

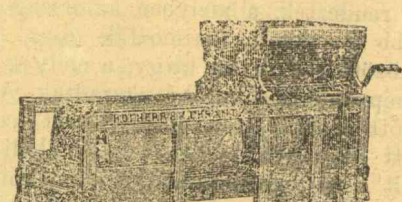
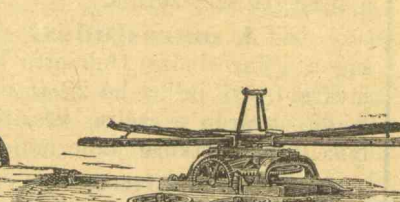
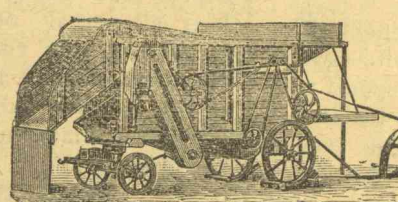
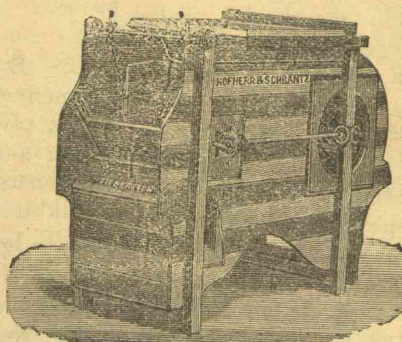
kocsi-kenőcsöket,

petroleumot,

zsákokat, ponyvákat, kősenet,

vasneműeket, továbbá

Megbízható Műtrágyákat.

Hódmező-

vásárhelyi

Tetőcserép-raktár

kis és nagy mennyiségben

előnyös áron

HIRSCHFELD KÁROLY

vas-, szerszám- és konyhaeszköz kereskedése,

KOLOZSVÁRT (SZÉCHENYITÉR.)

Képviselősege és bizományi raktára

HOFHERR és SCHRANTZ gazdasági gépgyáranak.

Nagy raktár a legjobb szénagyűjtők, vető- és cséplőgépek, rosták, Trieurók, szecskavágók, rajot- és Perge-ek és más mezőgazdasági gépekből, olcsó áron és előnyös feltételek mellett.

Kívánatra terjedelmes árjegyzék ingyen és bérmentve.

